04/08/2021

4 Αυγούστου 1865: Καθιερώθηκε ο Εθνικός Ύμνος

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

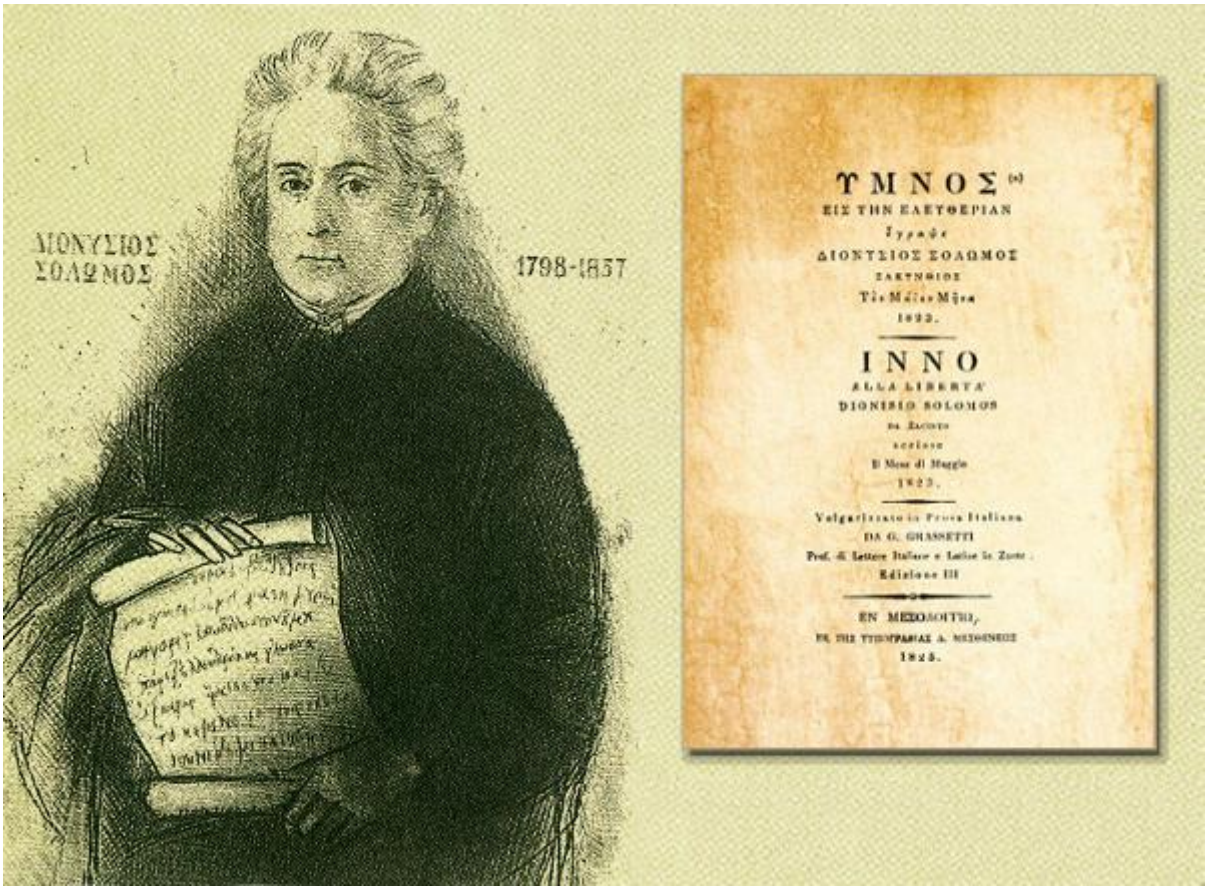

Το 1865, κατά τη διάρκεια επίσκεψής του στην Κέρκυρα, ο Βασιλιάς Γεώργιος Α' άκουσε τον Ύμνο εις την Ελευθερία και συγκεκριμένα την εκδοχή της σύνθεσης του Μάντζαρου για ορχήστρα πνευστών από την μπάντα της Φιλαρμονικής Εταιρείας Κερκύρας και του έκανε εντύπωση. Ακολούθησε το Βασιλικό Διάταγμα της 4ης Αυγούστου 1865, που το χαρακτήρισε «επίσημον εθνικόν άσμα» και εντελλόταν η εκτέλεσή του «κατά πάσας τας ναυτικάς παρατάξεις του Βασιλικού Ναυτικού».

Επίσης, ενημερώθηκαν οι ξένοι πρέσβεις, ώστε να ανακρούεται και από τα ξένα πλοία στις περιπτώσεις απόδοσης τιμών προς τον Βασιλιά της

Ελλάδος ή την Ελληνική Σημαία. Από τότε ο Ύμνος εις την Ελευθερίαν του Διονυσίου Σολωμού, μελοποιημένος από τον Νικόλαο Μάντζαρο, θεωρείται ως εθνικός ύμνος της Ελλάδας.

Ο Ύμνος εις την Ελευθερία είναι ποίημα του Διονυσίου Σολωμού (1798-1857), οι δύο πρώτες στροφές του οποίου σε μουσική του Νικολάου Μάντζαρου (1795-1872), αποτελούν τον Εθνικό Ύμνο της Ελλάδας (1865) και της Κύπρου (1966).

Ο Ύμνος εις την Ελευθερία γράφτηκε από τον 25χρονο Σολωμό στη Ζάκυνθο, πρώτα στα ιταλικά και εν συνεχεία στα ελληνικά, τον Μάιο του 1823, σε μία περίοδο ιδιαίτερης έξαρσης της Ελληνικής Επανάστασης. «...Δε θέλω να περάσει κανενός από το μυαλό πως την ώρα που νικούν οι δικοί μας στο Μαραθώνα, εγώ κάθομαι και τραγουδώ για ένα βοσκόπουλο...» (Ο θάνατος του βοσκού), έγραφε στον φίλο του Γεώργιο Δε Ρώσση την ίδια εποχή.

Το ποίημα του Σολωμού αποτελείται από 158 τετράστιχες στροφές. Το μέτρο είναι τροχαϊκό με εναλλαγές επτασύλλαβων και οκτασύλλαβων στίχων. Σύμφωνα με το περιεχόμενό του μπορεί να χωρισθεί στα εξής μέρη:

Προοίμιο (στρ. 1-34). Ο ποιητής παρουσιάζει τη θεά ελευθερία, θυμίζει τα περασμένα μαρτύρια του Ελληνισμού, την εξέγερση των σκλάβων, τη χαρά του Ελληνισμού, την έχθρα των Ευρωπαίων ηγεμόνων και την περιφρονητική αδιαφορία των Ελλήνων για τα φιλότουρκα αισθήματά τους.

Η περιγραφή της Μάχης της Τριπολιτσάς (στρ. 35-74).

Η μάχη της Κορίνθου και η καταστροφή του Δράμαλη στα Δερβενάκια (στρ. 75-87).

Η πρώτη πολιορκία του Μεσολογγίου στα 1822 και ο πνιγμός των Τούρκων στον ποταμό Αχελώο (στρ. 88-122).

Τα πολεμικά κατορθώματα στη θάλασσα, η πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδας κοντά στην Τένεδο και ο απαγχονισμός του Γρηγορίου Ε’. (στρ. 123-138).

Επίλογος (στρ. 139-158). Ο ποιητής συμβουλεύει τους αγωνιστές να απαλλαγούν από τη διχόνοια και προτρέπει τους δυνατούς της Ευρώπης να αφήσουν την Ελλάδα να ελευθερωθεί (Γιάννης Ν. Παππάς: «Για να γνωρίσουμε το Σολωμό», εκδ. Μεταίχμιο).

Η φήμη του ποιήματος ξεπέρασε γρήγορα τα στενά όρια της Ζακύνθου. Το 1824 μεταφράστηκε μέρος του στα αγγλικά και ολόκληρο στα γαλλικά. Στον επαναστατημένο ελληνικό χώρο δημοσιεύτηκε τον ίδιο χρόνο στο Μεσολόγγι, στην

εφημερίδα «Ελληνικά Χρονικά» του Ιάκωβου Μάγερ. Θα ακολουθήσουν και άλλες δημοσιεύσεις τον επόμενο χρόνο, ενώ στις 21 Οκτωβρίου του 1825 θα δημοσιευθεί και η πρώτη κριτική του ποιήματος από τον Σπυρίδωνα Τρικούπη στη Γενική Εφημερίδα της Ελλάδος, που εκδιδόταν στο Ναύπλιο.

Μεταξύ 1828 και 1830, ο Ύμνος εις την Ελευθερίαν μελοποιήθηκε από τον κερκυραίο μουσουργό Νικόλαο Μάντζαρο για τετράφωνη ανδρική χορωδία και ακουγόταν με ενθουσιασμό σε εθνικές εορτές στα Επτάνησα. Τον Δεκέμβριο του 1844 ο Μάντζαρος παρουσίασε μια νέα μελοποίηση του ποιήματος και την υπέβαλε στον βασιλιά Όθωνα, με την ελπίδα να γίνει το «εθνικό άσμα» της χώρας. Μέχρι τότε ο Εθνικός Ύμνος της Ελλάδας ήταν ο Βαυαρικός (η γνωστή μελωδία του Χάιντν, που σήμερα είναι ο εθνικός ύμνος της Γερμανίας και της Αυστρίας). Το έργο έγινε δεκτό μόνο ως σύνθεση και βραβεύτηκε με τον Αργυρό Σταυρό του Τάγματος του Σωτήρος.

Από τις 18 Νοεμβρίου 1966 με την απόφαση 6133 του υπουργικού συμβουλίου καθιερώθηκε και ως εθνικός ύμνος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Πηγή: © SanSimera.gr